
Odbor za promet i turizam

2023/2173(DEC)

23.1.2024

MIŠLJENJE

Odbora za promet i turizam

upućeno Odboru za proračunski nadzor

o razrješnici za izvršenje proračuna Zajedničkog poduzeća za čisto zrakoplovstvo za finansijsku godinu 2022.
(2023/2173(DEC))

Izvjestitelj za mišljenje: Vlad Gheorghe

PA_NonLeg

PRIJEDLOZI

Odbor za promet i turizam poziva Odbor za proračunski nadzor da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrsti sljedeće prijedloge:

1. pozdravlja zaključak Revizorskog suda prema kojemu su transakcije na kojima se temelji računovodstvena dokumentacija Zajedničkog poduzeća „Clean Sky 2” („Zajedničko poduzeće”) za finansijsku godinu 2022. zakenite i pravilne u svim značajnim aspektima;
2. pohvaljuje činjenicu da je 2022. pokrenut program „čisto zrakoplovstvo” koji bi trebao trajati do 2031. godine, s predviđenim financiranjem u visini od 4,1 milijarde EUR;
3. prima na znanje da je Zajedničko poduzeće 2022. vodilo dva programa: program „Clean Sky 2”, s finansijskim doprinosom EU-a u iznosu od 1 755 milijuna EUR, i program „čisto zrakoplovstvo”, s finansijskim doprinosom EU-a do 1 700 EUR;
4. prima na znanje da je prema godišnjem izvješću Europskog revizorskog suda o zajedničkim poduzećima EU-a za finansijsku godinu 2022. konačni proračun Zajedničkog poduzeća za 2022. iznosio 411,2 milijuna EUR u odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza i 415,3 milijuna EUR u odobrenim sredstvima za plaćanje (uključena neiskorištена glava V.);
5. pozdravlja činjenicu da je Zajedničko poduzeće imalo stopu izvršenja od 100 % za odobrena sredstva za preuzimanje obveza u 2022. i 89 % za odobrena sredstva za plaćanje;
6. konstatira da je stopa izvršenja proračuna Zajedničkog poduzeća za administrativna plaćanja (glava 2.) iznosila niskih 54 %; kako je navedeno u izvješću Zajedničkog poduzeća o proračunskom i finansijskom upravljanju, to se prvenstveno pripisuje informatičkim i komunikacijskim uslugama koje su pružene u posljednjem tromjesečju 2022., a čije je plaćanje predviđeno 2023., te smanjenim troškovima za usluge koje pruža Komisija; poziva na strateško planiranje kako bi se riješili utvrđeni izazovi i poboljšala učinkovitost upotrebe proračuna za administrativna plaćanja;
7. konstatira da je Zajedničko poduzeće prijavilo doprinose u naravi za operativne aktivnosti u vrijednosti od 2 194 milijuna EUR za program „Clean Sky 2” i najmanje 2 400 milijuna EUR za program „čisto zrakoplovstvo” te da je Zajedničko poduzeće potvrdilo kumulativne doprinose u naravi za dodatne aktivnosti u iznosu od 1 218,5 milijuna EUR, od ukupno 1 376,1 milijuna EUR;
8. pozdravlja prvi otvoreni poziv Zajedničkog poduzeća na podnošenje prijedloga, koji je do kraja godine rezultirao s19 sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava u ukupnom iznosu od 654 milijuna EUR za tri osnovna područja: hibridni regionalni zrakoplovi na električni pogon, zrakoplovi na vodik i ultraučinkoviti zrakoplovi za kratke i srednje relacije; u pozivu je uključeno 14 tema koje obuhvaćaju 13 inovacijskih aktivnosti i jednu mjeru za potporu koordinaciji; ukupno su odabrana 244 sudionika iz 24 različite zemlje;
9. pozdravlja 20 projekata za usmjeravanje zrakoplovstva prema održivoj budućnosti; konstatira da je pozivom okupljen širok raspon javnih i privatnih partnera, istraživačkih

centara i akademske zajednice kako bi se pronašla učinkovita rješenja kojima se mogu osigurati održivi zrakoplovi i klimatski neutralna budućnost zrakoplovstva uz proračunsku potporu od 654 milijuna EUR u bespovratnim sredstvima EU-a;

10. pozdravlja činjenicu da je u rujnu 2022. Čisto zrakoplovstvo postalo osnivač Saveza za zrakoplovstvo s nultom stopom emisija (AZE), koji okuplja javne i privatne dionike iz cijelog zrakoplovnog sektora kako bi se poduprlo uvođenje zrakoplova s pogonom na vodik i električnih zrakoplova;
11. prima na znanje da program „Clean Sky 2” prelazi u fazu rezultata i svjestan je da je radno opterećenje 2022. bilo povećano zbog istodobnog vođenja nekoliko projekata u okviru programa „Clean Sky 2” i pokretanja programa „čisto zrakoplovstvo”;
12. prima na znanje neovisnu studiju prema kojoj procijenjena socioekonomска korist programa „Clean Sky 2” za Evropu iznosi 8,6 milijardi EUR; ističe da je prema nalazima te studije strateški program za istraživanja i inovacije (SRIA) u okviru programa „čisto zrakoplovstvo” istodobno „otporan” i „primjerен svrsi”; ističe da bi navedeno vrijedilo čak i u širokom rasponu mogućih gospodarskih scenarija, potencijalnih kretanja i strukturnih promjena u zrakoplovnom sustavu;
13. pozdravlja napredak ostvaren u području istraživanja i inovacija, posebno u pogledu proizvodnje motora i tehnologija za održiva zrakoplovna goriva (SAF) te poziva na intenziviranje istraživanja kako bi se doprinijelo ozelenjivanju zrakoplovstva; potiče Komisiju da osigura finansijska sredstva za primjenu novih tehnologija; nadalje poziva na pružanje poticaja za proizvodnju SAF-ova kako bi se omogućila ekonomija razmjera u proizvodnji i opće uvođenje održivih goriva na tržište;
14. poziva na dostatna ulaganja u istraživanje i inovacije za buduće zrakoplove , primjerice za ultraučinkovite zrakoplovne arhitekture, uz korištenje visokointegriranih i ultraučinkovitih toplinskih pogonskih sustava i omogućavanje disruptivnih poboljšanja u pogledu učinkovitosti goriva; konstatira da će to biti ključno za prelazak na izvore energije s niskom/nultom stopom emisija (sintetička goriva, goriva koja nisu „drop-in”, primjerice vodik);
15. naglašava da ćemo sredinom 2030-ih imati nove generacije velikih zrakoplovnih platformi usmjerene na održive klimatski neutralne letove; iako će hibridna/električna energetska arhitektura i ultraučinkoviti dizajn zrakoplova utrti put prema klimatski neutralnom zrakoplovstvu na rutama kraćima od 1 000 km, zrakoplovi na klasičnim kratkim i srednjim relacijama oslanjaju se na ultraučinkovite pogonske tehnologije temeljene na pogonu na toplinsku energiju s pomoću održivih goriva koja uključuju održiva „drop-in” goriva i goriva koja nisu „drop-in” kako bi se omogućili klimatski neutralni letovi; novi zrakoplovi i pogonski koncepti omogućit će niske razine buke na izvoru i postupke letenja s niskom razinom buke;
16. poziva na širenje i poticanje integracije istraživačkih i inovacijskih vrijednosnih lanaca u području klimatski neutralnog zračnog prometa, uključujući akademsku zajednicu, istraživačke organizacije, industriju i MSP-ove, na način da se iskoriste sinergije s nacionalnim i europskim programima te olakša prihvaćanje vještina povezanih s industrijom duž cijelog lanca vrijednosti;

17. pozdravlja činjenicu da su rezultati *ex post* revizije 2022. imali reprezentativnu stopu pogreške od 1,56 % i da je odgovarajuća stopa preostale pogreške bila 0,43 %, što je i dalje znatno ispod ciljnog praga od 2 %;
18. prima na znanje napore koje je Zajedničko poduzeće uložilo u poboljšanje rodne ravnoteže u okviru svojih operacija; prepoznaje posebne izazove koje predstavlja tehnička priroda njegovih fokus-područja, naglašava važnost stalnog poboljšanja u promicanju raznolikosti i rodne ravnopravnosti;
19. konstatira da još nisu poduzete aktivnosti slijedom preporuke Revizorskog suda iz 2021. u pogledu angažiranja privremenog osoblja; apelira na Zajedničko poduzeće da hitno riješi to pitanje;
20. predlaže da Parlament da razrješnicu izvršnom direktoru Zajedničkog poduzeća za izvršenje proračuna za finansijsku godinu 2022.

**PRILOG: SUBJEKTI ILI OSOBE OD KOJIH JE IZVJESTITELJ PRIMIO
INFORMACIJE**

Izvjestitelj izjavljuje, pod svojom isključivom odgovornošću, da nije primio nikakve informacije ni od jednog subjekta ili osobe koje bi u skladu s člankom 8. Priloga I. Poslovniku trebalo navesti u ovom Prilogu.

INFORMACIJE O USVAJANJU U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	23.1.2024
Rezultat konačnog glasovanja	+: -: 0: 33 0 2
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Magdalena Adamowicz, Andris Ameriks, Izaskun Bilbao Barandica, Ciarán Cuffe, Karima Delli, Carlo Fidanza, Mario Furore, Isabel García Muñoz, Elsi Katainen, Kateřina Konečná, Bogusław Liberadzki, Peter Lundgren, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Marian-Jean Marinescu, Tilly Metz, Cláudia Monteiro de Aguiar, Caroline Nagtegaal, Philippe Olivier, Rovana Plumb, Tomasz Piotr Poręba, Bergur Løkke Rasmussen, Dominique Riquet, Thomas Rudner, Vera Tax, Achille Variati, Petar Vitanov, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Lucia Vuolo
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Markus Ferber, Vlad Gheorghe, Roman Haider, Pär Holmgren, Ljudmila Novak, Dorien Rookmaker
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 209. st. 7.	Viola von Cramon-Taubadel

KONAČNO POIMENIČNO GLASOVANJE U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

33	+
ECR	Carlo Fidanza, Peter Lundgren, Tomasz Piotr Poręba, Dorien Rookmaker
NI	Mario Fuore
PPE	Magdalena Adamowicz, Markus Ferber, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Marian-Jean Marinescu, Cláudia Monteiro de Aguiar, Ljudmila Novak, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Lucia Vuolo
Renew	Izaskun Bilbao Barandica, Vlad Gheorghe, Elsi Katainen, Caroline Nagtegaal, Bergur Løkke Rasmussen, Dominique Riquet
S&D	Andris Ameriks, Isabel García Muñoz, Bogusław Liberadzki, Rovana Plumb, Thomas Rudner, Vera Tax, Achille Variati, Petar Vitanov
The Left	Kateřina Konečná
Verts/ALE	Ciarán Cuffe, Karima Delli, Pär Holmgren, Tilly Metz, Viola von Cramon-Taubadel

0	-

2	0
ID	Roman Haider, Philippe Olivier

Korišteni znakovi:

- + : za
- : protiv
- 0 : suzdržani